

Здолбунівщина післявоєнна у цифрах і фактах

У січні 1940 року на території Рівненської області замість повітів та волостей було створено 30 районів. Серед них і Здолбунівський, утворений зі Здовбицької волості й міста Здолбунів Здолбунівського повіту, а також Мізоцький район, утворений з Бударязької та Мізоцької волостей Здолбунівського повіту. Такий адміністративний поділ діяв до 1959 року, до ліквідації Мізоцького району та приєднання його до Здолбунівського.

До складу Здолбунівського району, територія якого становила 300 кв. км, у післявоєнний період входило 12 сільських рад, а саме: Глинська, Гульчанська II, Здовбицька, Глупанинська, Заліська, Копитківська, Івачківська, Новомильська, Новосілівська, П'ятигірська, Тайкурівська, Урвенська. На території кожної з цих сільських рад було створено колгосп, а в селах Здовбиця та Гульча II заснували по два колективних господарства. Всього в районі налічувалось 14 колгоспів. І якщо взяти технічні культури, то з них найбільше вирощували цукровий буряк, картоплю та зерно.

На території району (разом зі Здолбуновом) налічувалось 83 населених пункти. До Глинської сільської

ради входило таких шість, до Глупанинської - п'ять, до Гульчанської II - сім, до Здовбицької - десять, до Заліської - п'ять, до Копитківської - сім, до Івачківської - сім, до Новомильської - десять, до Новосілівської - чотири, до П'ятигірської - три, до Тайкурівської - одинадцять, до Урвенської - сім. Така велика кількість населених пунктів була зумовлена наявністю значної кількості хуторів. Їх у 1959 році ліквідували як «неперспективні», оскільки вони гальмували процес укрупнення сіл. Хутори було приєднано до ближніх сіл.

Функціонувало у Здолбунівському районі близько двадцяти підприємств, в тому числі два цементних заводи, цегельний завод № 6, млини сіл Здовбиця, Глинськ, Гульча II та млин міста Здолбунова, районна друкарня, маслозавод, електростанція, райспоживспілка, комбінат виробничих підприємств, торфопідприємство, сільськогосподарська артіль «27 Лютого», артіль «Ватутіна», 19 паровозне депо, Здолбунівський районний харчопромкомбінат. До складу виробничих потужностей останнього входили: газ-завод, ковбасний та кондитерський цехи, сезонний цех з переробки фруктів, пекарня, мли-

ни в селах Лідаво, Миротин, Тайкури, П'ятигори, а також цех безалкогольних напоїв, в якому згідно з рецептурами, рекомендованими Державним комітетом по харчовій промисловості при Держплані СРСР, виготовляли напої вищої якості: «Грушевий», «Малиновий», «Лимонад», «Апельсиновий», «Лимонний». У цьому ж цеху в квітні 1959 року організували виробництво морозива.

У 1950-1951 роках у Здолбунівському районі діяло двадцять сім шкіл (чотирнадцять початкових, п'ять середніх та вісім семирічних). Там здобували освіту 5217 учнів, їх навчали 202 вчителі.

Відкрили два дитячих садочки, які відвідували 100 дітей. Організацією дозвілля громадян та культурно-просвітницькою роботою займались 23 клубні установи (клуби).

Оскільки тривала активна ліквідація неписьменності, то жителі району були читачами десяти бібліотек, в яких станом на 1950 рік зберігалось майже 32 тисячі книг.

Банківські послуги клієнтам міста та району надавало Здолбунівське відділення Державного банку СРСР Рівненської області.

Функціонували 30 лікарняних закладів, розрахова-

Жителі Здолбунова 1950-ті роки ХХ ст.

них на 160 ліжко-місць, а серед них і фельдшерсько-акушерські пункти. Обслуговували населення 18 лікарів, 73 особи медичного персоналу та 46 фельдшерів. Стоματοлогічні послуги населенню надавав всього один зубний лікар на весь район. Діяли 4 госпрозрахункові аптеки.

Доставкою телеграм, друку і кореспонденції по району займалась Здолбунівська контора зв'язку, якій підпорядковувались п'ять вузлів поштового та телефонного зв'язку. Кореспон-

жителів уже мали в своїх помешканнях ванну та душ.

У тогочасному Здолбуніві функціонували готель на 10 ліжок, чотири перукарні, а також ясла для дітей. У 1948 році в місті, по вулиці Пушкіна, 41, у приміщенні районного фінансового відділу, одну невелику кімнату займав Здолбунівський районний архів. Його очолювала Лідія Григорівна Космацька, яка закінчила 8 класів партійної школи. В архіві зберігались документи організацій Польщі, полі-

- жовтень 1946 року); Петро Павлович Нестерук (жовтень - листопад 1946 року); Володимир Дмитрович Бурий (грудень 1946 - листопад 1947 року); Гордій Дмитрович Крюков (листопад 1947 - жовтень 1948 року); Володимир Дмитрович Бурий (жовтень 1948-1950 року); Марія Миколаївна Болодько (грудень 1950 - січень 1952 року); Данило Семенович Гнєзділов (січень-квітень 1952 року); Василь Петрович Середа (травень 1952 - жовтень 1954 року); Мико-

ПАСПОРТ ГОРОДА
ЖИЛИЩНЫЙ ФОНД И КОММУНАЛЬНОЕ ХОЗЯЙСТВО

№ 3908006 ОБЛАСТЬ (КРАЙ, АССР) Ровенская РАЙОН Здолбунов УРОВЕНСКОЕ ССР

I. Общие сведения

1. Имя (полное наименование) участка С XII века
2. Его адрес, квартал Здолбунов
3. Дата закладки участка с 1903 году
4. На каком месте (от бывшего участка, от) расположен Улице имени Горького

5. Назовите ближайшую ж.д. станцию Здолбунов
6. Расстояние до нее Среднее
7. Назовите ближайший водоем (севернее)

II. Территория города

1. Дата утверждения (утраченного) плана города с 1940 году
2. Протяженность территории (метра)

Показатели	До реформы 1947 г.	1947 г.						1948 г.		1949 г.	
		1947 г.	1948 г.	1949 г.	1950 г.	1951 г.	1952 г.	1953 г.	1954 г.	1955 г.	
Общая площадь территории (в квадратных метрах) (в гектарах)				1132,6	1132,6	1132,6	1132,6	1132,6	1132,6	1132,6	
в том числе:				185,3	185,3	197,3	201,4	201,3	201,3	201,3	
площадь застроенной территории				947,3	947,3	935,3	930,2	930,3	930,3	930,3	

Паспорт міста Здолбунів 1940-1958 роки.

денцю розносили 30 листонош. Кожна сільська рада була забезпечена телефонним зв'язком із райцентром.

Згідно зі статистичними даними, у 1945 році в самому Здолбуніві налічувалось 416 одноповерхових будівель, 13 двоповерхових та одна триповерхова, з яких 194 були кам'яні й цегляні. У 1948-му кількість будівель значно збільшилась: 543 одноповерхових, 32 двоповерхових та дві триповерхові. Того ж року у місті провели водопровід, каналізацію, центральне опалення.

У міській лазні на 50 місць за добу могло помитися понад 240 людей. Газопостачання у Здолбуніві з'явилося у 1956 році, тоді ж 1359

ці, держбанку та ін.

У 1952 році в Здолбуніві, на території сучасного міського гідропарку, колгоспи району збудували павільйони розміром 4x7 метрів кожен, там проводили виставки досягнень народного господарства (ВДНГ). У місті діяли народний суд та райвиконком - Здолбунівська районна Рада депутатів трудящих Рівненської області, яку в 1940-1959 роках очолювали: Григорій Ілларіонович Богаченко (березень 1940 - червень 1941 року); Порфирій Данилович Власенко (березень 1944 - лютий 1945 року); Степан Хомич Чабаненко (лютий-вересень 1945 року); Дмитро Федорович Задорожній (вересень 1945

листопад 1954 - березень 1955 року); Іван Михайлович Шепель (березень 1955 - листопад 1957 року); Сергій Йосипович Шенько (грудень 1957 - вересень 1959 року).

При підготовці допису було використано документи фондів управління статистики у Здолбунівському районі, Здолбунівського заводу продтоварів, Здолбунівського районного вузла зв'язку, Здолбунівської районної ради; Паспорт міста Здолбунів (1940-1958 роки).

Вікторія ГОЛОВАТЮК,
провідний архівіст
архівного відділу
Здолбунівської РДА.